

Dnr 2021/0474 KS-3
Diariekod: 319

Svar på Remiss från Trafikverket avseende förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Sollentuna kommun tackar för möjligheten att avge yttrande på förslaget till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033.

Objekt i nationell plan

Regionala cykelstråket Märstastråket (Kista-Norrtull) är ett mycket viktigt objekt där läget invid E4:an medför att det är Trafikverket som har ansvar för investeringen. Sollentuna kommun gör bedömningen att eftersom denna åtgärd inte finns med i förslag till nationell plan riskeras de förväntade nyttorna med så väl Sollentuna kommuns investeringar i det regionala cykelnätet som att de medel i länsplanen som avsätts för cykling får mindre utväxling. Detta är olyckligt då nationell plan samtidigt redogör för behov av ökade effekter inom klimat, miljö och hälsa. Sollentuna kommun föreslår därför att Trafikverket bryter ut de mest angelägna åtgärderna såsom brokoppling vid Järva krog för cykeltrafik till att istället vara en pottåtgärd. Storleken av ett åtgärds paket bör inte innebära att alla enskilda åtgärder ska förkastas. Alternativt att objektet pekas ut.

Kapacitetsförstärkningar på Ostkustbanan mellan Stockholm och Uppsala framgår ej. Sollentuna kommun bedömer att sådana insatser är viktiga för att regionaltågstrafik och pendeltågstrafik i länet ska kunna utvecklas parallellt.

Cykelinfrastruktur

Sollentuna kommun bedömer att nationell plan inte i tillräcklig utsträckning prioriterar stora investeringar i cykelinfrastruktur. Kommuner i storstadsregionerna och regionerna har länge prioriterat regionala cykelinvesteringar. Detta har medfört att det kvarstår investeringar i statliga cykelvägar som saknade länkar i cykelnätet. I Sollentunas sammanfaller i flera fall saknade länkar med en närhet till nationellt eller regionalt vägnät. Trafikverket anger även i förslaget att ”Det uppskattade åtgärdsbehovet för ökad och säker cykling (cykelpotten) är inte möjligt att ange eftersom behovet på de regionala vägarna inte har sammanställts.”. Sollentuna kommun föreslår därför att Trafikverket genomför en brist- och åtgärdsanalys kopplat till cykelinfrastruktur vid nationellt vägnät i storstadsregionerna så att en långsiktig plan kan tas fram för hur nationella och regionala vägnätets barriäreffekter på regionala cykelnäten kan minskas.

Utökad investeringsram med 10 %

Sollentuna kommun noterar att två objekt som berör kommunen återfinns under ”Större investeringar som övervägts som motsvarar en ökning av medlen för namngivna investeringar med 10 procent”. Objekten är följande:

- E4 trafikplats Glädjen - trafikplats Rotebro, ITS
- E4 trafikplats Häggvik- trafikplats Rotebro, kapacitetsförstärkning till följd av Förbifart Stockholm

Sollentuna kommun önskar klargörande från Trafikverket avseende vilka effekter det väntas få på kommunalt vägnät, förbifart Stockholm och för resenärerna om dessa åtgärder inte genomförs då Trafikverket tidigare angett att de planeras för att hantera trafikökningar kopplat till förbifart Stockholm. I det fall åtgärderna genomförs anser Sollentuna kommun att buller, partiklar och miljöåtgärder är av stor vikt vilket även lyfts i tidigare projektspecifika remisser.

Buller

Vad gäller buller nämner remissen att Trafikverket har planer på att vidta innovativa miljöåtgärder som syftar till att förbättra miljöprestandan i befintlig infrastruktur och planerade infrastruktur. Sollentuna kommun som är en av Sveriges mest bullerutsatta kommun från transportinfrastruktur kräver att kommunen prioriteras för nya innovationsåtgärder för att minska bullerstörningarna från statlig spår- och vägtrafik.

Remissen nämner också att Trafikverket vill minska trafikens och infrastrukturens negativa omgivningspåverkan som t ex buller och vibrationer. Sollentuna är en bullerutsatt kommun med både järnvägspår och statliga vägar där Trafikverket är väghållaren och ansvarig för att dämpa bullerstörningen från transportinfrastruktur. Statliga vägar i Sollentuna kommun är E4:an, Ståketleden och Danderydsvägen. Bostäder som är belägna längst dessa sträckor störs av trafikens konstanta brus i bakgrunden. Trafikverket har tidigare försökt att vidta bullerdämpande åtgärder längst med "tyst asfalt" på E4 vid Rotebro. Projektet avslutades eftersom utvärdering visade minskad bullerdämpande effekt och att lösningen inte var kostnadseffektiv. Någon ny lösning bullerdämpande lösning har Trafikverket inte presenterat. Sollentuna kommun bedömer det som mycket angeläget att bulleråtgärder vidtas på befintlig statlig transportinfrastruktur, men även att höga krav ställs vid om- och nybyggnationer av statlig transportinfrastruktur.

Luftkvalitet

I Planförslaget anges att vägtrafikens hälsopåverkan bedöms minska marginellt avseende luftkvalitet på nationell nivå och att planförslaget bedöms kunna bidra till försämrade luftkvalitet regionalt och lokalt, främst i

storstadsregionerna och i tätorter. Exponeringen av utsläpp till följd av bostadsutvecklingen är en osäkerhetsfaktor. Utvecklingen mot en renare fordonsflotta bedöms innebära att inga eller ett fåtal statliga vägar överskrider miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid år 2030. Däremot kan takdirektivet för kväveoxider bli svårt att uppnå. Emissioner, halter och exponering av slitagepartiklar (PM10) ökar till följd av trafikutvecklingen, och riskerar att miljö kvalitetsnormer överskrids. Vägtrafikens emissioner bedöms fortsatt ha en omfattande negativ påverkan på människors hälsa och flera av de statliga vägarna inklusive väg E4 och Norrortsleden som korsar Sollentuna kommun överskrider miljö kvalitetsmålet och miljö kvalitetsnormerna i dagsläget. Planförslaget ger inte tillräckligt underlag för att väsentligt förbättra luftkvaliteten. Dessutom är det viktigt att ta upp hur WHO:s nya riktlinjer kommer klaras i framtiden de nämns inte i planförslaget eller MKB. Efter flera års arbete med att ta fram och utvärdera nytt kunskapsunderlag kring luftföroreningars hälsoeffekter har WHO nu lanserat nya riktlinjer för luftkvalitet. De tidigare riktlinjerna låg till grund för nuvarande mål- och gränsvärden i EU:s luftkvalitetsdirektiv, och de nya riktlinjerna kommer nu att vara ett viktigt underlag när luftkvalitetsdirektiven ska revideras under de närmaste åren. De flesta av riktvärdena har skärpts kraftigt till följd av att det vetenskapliga underlaget visat att luftföroreningarna är farligare än man tidigare känt till. Det har även blivit tydligt att det saknas tröskeeffekter och att sambanden är brantare vid låga föroreningsnivåer. Flera av de tidigare riktlinjerna finns kvar, i de flesta fall med skärpta värden och percentiler, samtidigt som nya har lagts till, exempelvis dygnsmedelvärden för kvävedioxid och kolmonoxid. När det gäller ultrafina partiklar och andra partikelmått väljer WHO att inte ange riktvärden p.g.a. hittills otillräckligt underlag, dock uppmanas det till utökad övervakning och att åtgärder vidtas för att minska utsläpp av och exponering för dessa föroreningar.

Med bakgrund av dessa skärpta riktvärden och de risker som Trafikverket lyfter kopplat försämrad luftkvalitet regionalt och lokalt i storstadsregioner såsom den där Sollentuna är belägen, bedömer Sollentuna kommun i sin beredning att planförslaget behöver redovisa tydliga strategier för hur god luftkvalitet ska kunna uppnås kopplat till befintlig och utbyggd statlig transportinfrastruktur. Avsaknaden av tydliga strategier är en brist i planförslaget.

Vatten

Det kan konstateras att ramen Trafikverket föreslår för trimnings- och miljöåtgärder är avsevärt mindre än de behov som Trafikverket beräknade i inriktningsplaneringen, och att Trafikverket bedömer att planeringsförutsättningarna inte medger att avsätta en större ram. Miljöåtgärder omfattar Buller och vibrationer, Landskap, Vatten samt Förorenade områden. Det konstateras att den indikativa ramen för området

vatten är drygt 30 procent av behovet, samt att fokus inom området vatten kommer under planperioden inriktas på att säkerställa dricksvattenförsörjning och ekologiskt skyddsvärda vatten.

Det är många vattenförekomster som inte uppnår god status. I miljökonsekvensbeskrivningen anges att för de flesta dagvattenhanteringsåtgärderna finns indikationer på att betydande brister föreligger. Vissa anläggningar är överflödiga och att andra saknar önskad prestanda.

Fokus i planförslaget inom vattenområdet är främst att säkerställa dricksvattenförsörjning och ekologiskt skyddsvärda vatten. Det är därmed många behov inom vattenområdet som inte planeras genomföras. Sollentuna kommun anser att Trafikverket tydligare kan redogöra för hur dessa behov omhändertas.